

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

6. října 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti — Nařízení (ES) č. 2201/2003 — Překážka litispendence — Článek 16 a čl. 19 odst. 1 a 3 — Řízení ve věci rozluky v prvním členském státě a řízení ve věci rozvodu v druhém členském státě — Příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první — Pojem ‚určená‘ příslušnost — Ukončení prvního řízení a zahájení nového řízení ve věci rozvodu v prvním členském státě — Důsledky — Časový posun mezi členskými státy — Účinky na postup zahájení řízení u soudů“

Ve věci C-489/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), oddělení pro rodinné záležitosti, Spojené království] ze dne 31. října 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 4. listopadu 2014, v řízení

A

proti

B,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas a C.G. Fernlund (zpravodaj), soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. června 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za A T. Amosem, QC, a H. Claytonem, barrister,
- za vládu Spojeného království M. Holtem, jako zmocněncem, ve spolupráci s M. Gray, barrister,
- za Evropskou komisi M. Wilderspinem, jako zmocněncem,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. září 2015,

* Jednací jazyk: angličtina.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 a 3 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 243).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi paní A a panem B ve věci jejich rozvodu.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 2201/2003

- 3 Článek 3 nařízení č. 2201/2003, nadepsaný „Obecná příslušnost“, uvádí v odst. 1 pravidla pro určení soudní příslušnosti použitelná v závislosti na místě bydliště jednoho nebo obou manželů, na jejich státní příslušnosti nebo v případě Spojeného království na společném „domicilu“.
- 4 Článek 16 tohoto nařízení, nadepsaný „Zahájení řízení u soudu“, stanoví:
„Za zahájení řízení u soudu se považuje okamžik, kdy
 - a) návrh na zahájení řízení nebo jiná obdobná písemnost byl podán k soudu za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro doručení odpůrci,
nebo
 - b) písemnost byla převzata orgánem odpovědným za její doručení v případě, že musí být doručena před podáním k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro podání písemnosti k soudu.“
- 5 Článek 19 uvedeného nařízení, nadepsaný „Překážka litispendence a závislé žaloby“, stanoví:
 - „1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno mezi týmiž stranami řízení ve věci rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.
 2. Pokud je řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti ke stejnému dítěti v téže věci zahájeno u soudů různých členských států, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.
 3. Pokud je určena příslušnost soudu, který zahájil řízení jako první, prohlásí se soud, který řízení zahájil později, za nepřislušný ve prospěch tohoto soudu.

V tom případě může strana, která podala návrh u soudu, který zahájil řízení později, podat tento návrh u soudu, který zahájil řízení jako první.“

Nařízení (ES) č. 44/2001

- 6 Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42) bylo zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 351, s. 1).

- 7 Článek 27 nařízení č. 44/2001, který byl součástí oddílu 9, nadepsaného „Překážka litispendence a závislá řízení“, kapitoly II tohoto nařízení, stanovil:

„1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

2. Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepřísušný ve prospěch prvního soudu.“

Bruselská úmluva

- 8 Nařízení č. 44/2001 nahradilo ve vztazích mezi členskými státy Úmluvu ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), ve znění následných úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě (dále jen „Bruselská úmluva“).

- 9 Článek 21 Bruselské úmluvy, který byl uveden v oddíle 8 hlavy II této úmluvy, nadepsaném „Překážka litispendence a závislá řízení“, stanovil:

„Je-li u soudů různých smluvních států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepřísušný ve prospěch prvního soudu.“

Francouzské právo

- 10 Článek 1111 občanského soudního řádu stanoví:

„Pokud soud po vyslechnutí každého z manželů ohledně rozvratu manželství konstatuje, že navrhovatel na svém návrhu trvá, vydá usnesení, jímž může účastníky vyzvat v souladu s článkem 252-2 občanského zákoníku k novému pokusu o smír, nebo může manželům bezodkladně povolit, aby zahájili řízení ve věci rozvodu.

V obou případech může částečně nebo úplně nařídit předběžná opatření stanovená články 254 až 257 občanského zákoníku.

Pokud soud povolí zahájení řízení, připomene ve svém usnesení lhůty stanovené v článku 1113 tohoto řádu.“

- 11 Článek 1113 uvedeného řádu zní následovně:

„Tři měsíce po přijetí usnesení může podat návrh na rozvod pouze manžel, který podal původní návrh.

V případě smíru manželů, nebo pokud řízení nebylo zahájeno do třiceti měsíců od vyhlášení usnesení, se všechna jeho ustanovení stávají neplatnými, včetně povolení zahájit řízení.“

- 12 Podle článku 1129 téhož řádu „[se] [ř]ízení ve věci rozluky [...] řídí pravidly stanovenými pro řízení ve věci rozvodu“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 13 Paní A a pan B, francouzští státní příslušníci, uzavřeli ve Francii manželství dne 27. února 1997 poté, co uzavřeli manželskou smlouvu podle francouzského práva v režimu odděleného jmění manželů. V průběhu roku 2000 se usadili ve Spojeném království. Manželskému páru se v roce 1999 narodily dvě děti, a sice dvojčata, a v roce 2001 se mu narodilo třetí dítě. Rodina i nadále pobývala ve Spojeném království až do června 2010, přičemž od tohoto data manželé žijí odděleně v návaznosti na odchod pana B ze společného bydliště manželů.
- 14 Dne 30. března 2011 pan B podal u soudce pro rodinné záležitosti tribunal de grande instance de Nanterre (Francie) návrh ve věci rozluky.
- 15 Paní A podala dne 19. května 2011 jako reakci na toto řízení zahájené jejím manželem u Úřadu pro péči o děti (Child Support Agency) žádost o výživné pro děti v její péči a následně podala dne 24. května 2011 u soudů Spojeného království návrh na rozvod, jakož i samostatný návrh na výživné.
- 16 High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), oddělení pro rodinné záležitosti] však dne 7. listopadu 2012 se souhlasem paní A rozhodl, že je nepříslušný ve věci návrhu na rozvod na základě článku 19 nařízení č. 2201/2003.
- 17 Dne 15. prosince 2011 soudce pro rodinné záležitosti tribunal de grande instance de Nanterre vydal usnesení o nedosažení smíru a prohlásil, že otázky týkající se dětí, včetně návrhů týkajících se vyživovací povinnosti, mají být projednány ve Spojeném království, avšak francouzské soudy jsou příslušné k přijetí určitých předběžných opatření. Panu B nařídil, aby paní A hradil měsíční výživné ve výši 5 000 eur. Toto usnesení bylo v rámci odvolacího řízení potvrzeno rozhodnutím cour d'appel de Versailles (Francie) ze dne 22. listopadu 2012.
- 18 Předkládající soud upřesňuje, že vzhledem k tomu, že ve lhůtě 30 měsíců, která začala běžet od vyhlášení usnesení o nedosažení smíru vydaného francouzským soudem, nebyl podán příslušný návrh, ustanovení tohoto usnesení se stala neplatnými o půlnoci 16. června 2014.
- 19 Dne 17. prosince 2012 podal pan B u francouzského soudu návrh na rozvod. Jeho návrh byl však dne 11. července 2013 zamítnut z důvodu, že nemůže obstát, jelikož probíhalo řízení ve věci rozluky.
- 20 Dne 13. června 2014 podala paní A u soudu Spojeného království nový návrh na rozvod. Předkládající soud upřesnil, že se paní A marně pokoušela dosáhnout toho, aby se tento návrh stal účinným až od jedné minuty po půlnoci dne 17. června 2014.
- 21 Také pan B podal dne 17. června 2014 v 8 hodin 20 minut francouzského času u francouzského soudu druhý návrh na rozvod. Předkládající soud poznamenává, že ve Spojeném království bylo 7 hodin 20 minut a že v tuto hodinu nebylo možné podat návrh u soudu Spojeného království.
- 22 Dne 9. října 2014 podal pan B u předkládajícího soudu návrh na výmaz věci anebo požadoval zamítnutí návrhu na rozvod, který paní A podala ve Spojeném království, z důvodu, že příslušnost francouzských soudů byla jednoznačně a bez možného zpochybnění určena ve smyslu čl. 19 odst. 3 nařízení č. 2201/2003.

- 23 Předkládající soud má za to, že pan B tím, že u francouzských soudů podal návrhy na rozvod, usiloval o zabránění tomu, aby paní A zahájila řízení ve věci rozvodu ve Spojeném království. Svůj návrh na rozluky tak před podáním návrhu na rozvod ve Francii nevezal zpět za tím účelem, aby zabránil tomu, že v mezidobí mezi oběma řízeními týkajícími se těchto návrhu paní A platně podá návrh na rozvod ve Spojeném království a dosáhne rozhodnutí soudu tohoto členského státu týkající se všech otázek souvisejících s rozvodem, zejména v majetkových věcech. Podle předkládajícího soudu pan B navzdory úmyslu normotvůrce Evropské unie na základě svých procesních rozhodnutí zneužil práva, která má na základě nařízení č. 2201/2003.
- 24 Předkládající soud konstatuje, že pan B neučinil v rámci řízení ve věci rozluky v podstatě žádné úkony, a za těchto podmínek si klade otázku, zda lze mít za to, že příslušnost francouzského soudu byla „určena“ ve smyslu čl. 19 odst. 1 a 3 uvedeného nařízení.
- 25 Za těchto podmínek se High Court of Justice (England & Wales), Family Division [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), oddělení pro rodinné záležitosti] rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Jak je třeba pro účely čl. 19 odst. 1 a 3 nařízení č. 2201/2003 chápat výraz ‚určena‘ za okolností, kdy:
- a) navrhovatel v řízení před soudem, který řízení zahájil jako první („první řízení“), neučinil v podstatě žádné úkony po prvním jednání a konkrétně nepředložil žádný návrh ve lhůtě pro podání návrhu, v důsledku čehož první řízení skončilo bez rozhodnutí uplynutím stanovené lhůty v souladu s místní (francouzskou) právní úpravou použitelnou na první řízení, tj. 30 měsíců po jednání směřujícím k dosažení smíru;
 - b) první řízení skončí výše uvedeným způsobem velmi krátce (3 dny) poté, co bylo ve Spojeném království zahájeno řízení u soudu, u něhož bylo řízení zahájeno později („druhé řízení“), takže ve Francii nedošlo k vydání rozsudku a nehrozí, že budou v prvním a druhém řízení vydána neslučitelná rozhodnutí, a
 - c) vzhledem k jinému časovému pásmu, v kterém se nachází Spojené království, by navrhovatel v prvním řízení mohl po skončení tohoto řízení stále podat návrh na rozvod ve Francii dříve, než by mohl návrh na rozvod podat navrhovatel (ve druhém řízení) ve Spojeném království?
- 2) Je třeba výraz ‚určena‘ chápat v tom smyslu, že navrhovatel v prvním řízení musí učinit úkony k postupu v prvním řízení s patřičnou péčí a rychlostí pro vyřešení sporu (ať již soudně či dohodou), nebo navrhovatel poté, co si zajistil příslušnost soudu dle své volby podle článku 3 a čl. 19 odst. 1 [nařízení č. 2201/2003], nemusí učinit žádné konkrétní úkony směřující k vyřešení sporu v prvním řízení a spokojí se s tím, že druhé řízení paralyzuje a vytvoří situaci spočívající v zablokování celého sporu?“

K předběžným otázkám

- 26 Podstatou předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, pokud jde o řízení ve věci rozluky a rozvodu zahájená mezi týmiž stranami u soudů dvou členských států, je, zda čl. 19 odst. 1 a 3 nařízení č. 2201/2003 musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, kdy řízení u soudu, který řízení zahájil jako první v prvním členském státě, bylo ukončeno poté, co bylo zahájeno řízení u druhého soudu v druhém členském státě, je třeba mít za to, že příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první, není určena. Předkládající soud se konkrétně táže, zda je za účelem odpovědi na tuto otázku relevantní okolnost, že k uvedenému ukončení došlo velmi krátce před zahájením třetího řízení u soudu v prvním členském státě, chování

navrhovatele v prvním řízení, zejména nedostatek patřičné péče z jeho strany a existence časového posunu mezi dotčenými členskými státy, který umožňuje zahájit řízení u soudů prvního členského státu před tím, než je řízení zahájeno u soudů druhého členského státu.

- 27 Úvodem je třeba konstatovat, že článek 19 nařízení č. 2201/2003 je vypracován v podobném znění, jako je znění použité v článku 27 nařízení č. 44/2001, který nahradil článek 21 Bruselské úmluvy, a zavádí mechanismus, který je rovnocenný mechanismu stanovenému v obou posledně uvedených člancích k řešení případů překážky litispendence. Proto je třeba zohlednit úvahy Soudního dvora týkající se posledně uvedených případů překážky litispendence.
- 28 V tomto ohledu je nutno uvést, že podobně jako článek 27 nařízení č. 44/2001 a článek 21 Bruselské úmluvy musí být pojem „určí [určená] příslušnost“ uvedený v článku 19 nařízení č. 2201/2003 vykládán autonomně, s odkazem na systematiku a cíle aktu, který jej obsahuje (v tomto smyslu viz rozsudky Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, bod 13, jakož i Cartier parfums-lunettes a Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, bod 32).
- 29 Pokud jde o cíle pravidel upravujících překážku litispendence uvedených v článku 19 nařízení č. 2201/2003, je třeba uvést, že účelem těchto pravidel je zamezit souběžným řízením před soudy různých členských států a rozporům v rozhodnutích, které by z nich mohly vyplynout (viz rozsudek Purucker, C-296/10, EU:C:2010:665, bod 64). Za tímto účelem unijní normotvůrce zamýšlel zavést jasný a účinný mechanismus k vyřešení případů překážky litispendence (pokud jde o nařízení č. 44/2001, viz obdobně rozsudek Cartier parfums-lunettes a Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, bod 40).
- 30 Z výrazů „soud, který řízení zahájil jako první“ a „soud, který řízení zahájil později“ uvedených v čl. 19 odst. 1 a 3 nařízení č. 2201/2003 tak vyplývá, že je tento mechanismus založen na chronologickém pořadí, v němž byla řízení u soudů zahájena.
- 31 Pro účely stanovení okamžiku, kdy se má za to, že je řízení u soudu zahájeno, a pro účely určení, který soud řízení zahájil jako první, je třeba odkázat na článek 16 uvedeného nařízení nadepsaný „Zahájení řízení u soudu“.
- 32 Podle tohoto článku 16 se za zahájení řízení u soudu považuje na základě volby podle použitelného vnitrostátního práva buď okamžik, kdy návrh na zahájení řízení nebo jiná obdobná písemnost byl podán k soudu nebo kdy písemnost byla převzata orgánem odpovědným za její doručení v případě, že musí být doručena před podáním k soudu. Bude se však mít za to, že řízení bylo u soudu zahájeno pouze za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro doručení odpůrci v případě první volby, nebo za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro podání písemnosti k soudu v případě druhé volby.
- 33 Pro následné určení, zda existuje situace překážky litispendence, ze znění čl. 19 odst. 1 nařízení č. 2201/2003 vyplývá, že na rozdíl od pravidel čl. 27 odst. 1 nařízení č. 44/2001, použitelných v občanských a obchodních věcech, se ve věcech manželských totožnost základu a předmětu návrhů podaných u soudů různých členských států nevyžaduje. Jak uvedl generální advokát v bodě 76 svého stanoviska, ačkoli je nutno, aby se návrhy týkaly těchto účastníků, mohou mít tyto návrhy odlišný předmět, týkají-li se rozluky, rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné. Tento výklad je podepřen srovnáním mezi odst. 1 a 2 článku 19 nařízení č. 2201/2003, který uvádí, že pouze tento odstavec 2 týkající se řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti podmiňuje jeho použití totožností předmětu a základu zahájených řízení. V důsledku toho může situace překážky litispendence existovat v případě, kdy je u dvou soudů různých členských států zahájeno řízení, jako je tomu ve věci v původním řízení, v jednom případě ve věci rozluky a ve druhém případě ve věci rozvodu nebo kdy jsou u obou soudů zahájena řízení ve věci návrhu na rozvod.

- 34 Za takových okolností a v případě totožnosti stran v souladu se zněním čl. 19 odst. 1 uvedeného nařízení přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první. V tomto ohledu je třeba mít za to, že výklad článku 27 nařízení č. 44/2001 Soudním dvorem platí rovněž pro čl. 19 odst. 1 nařízení č. 2201/2003. K tomu, aby příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první, byla určena ve smyslu čl. 19 odst. 1 tohoto nařízení, tak stačí, aby se soud, který řízení zahájil jako první, neprohlásil bez návrhu za nepřislušný a aby žádný z účastníků řízení nepřislušnost nenamítl před okamžikem nebo do okamžiku zaujetí stanoviska, které je podle jeho vnitrostátního práva považováno za první obranu ve věci samé uplatněnou u tohoto soudu (obdobně viz rozsudek *Cartier parfums-lunettes a Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, bod 44).
- 35 Pokud se má za to, že tato příslušnost je určena s ohledem na pravidla článku 3 nařízení č. 2201/2003, prohlásí se podle čl. 19 odst. 3 tohoto nařízení soud, který řízení zahájil později, za nepřislušný ve prospěch soudu, který zahájil řízení jako první.
- 36 V projednávané věci z usnesení o nedosažení smíru přijatého dne 15. prosince 2011 soudcem pro rodinné záležitosti tribunal de grande instance de Nanterre v rámci prvního řízení, a sice řízení ve věci rozluky, které zahájil pan B dne 30. března 2011, vyplývá, že příslušnost tohoto soudu, jakož i řádnost zahájení řízení u něj zpochybněny nebyly.
- 37 Aby však situace překážky litispendence existovala, je nutno, aby řízení zahájená mezi těmiž stranami ve věci návrhů na rozvod, rozluku nebo prohlášení manželství za neplatné probíhala souběžně u soudů různých členských států. Byla-li dvě řízení zahájena u soudů různých členských států, v případě ukončení jednoho z nich zanikne nebezpečí neslučitelných rozhodnutí, a rovněž tak situace překážky litispendence ve smyslu článku 19 nařízení č. 2201/2003. Z toho vyplývá, že i za předpokladu, že příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první, byla určena v průběhu prvního řízení, situace překážky litispendence již neexistuje, a tato příslušnost tedy určena není.
- 38 Tak je tomu v případě vzniklém v návaznosti na ukončení řízení u soudu, který řízení zahájil jako první. V této situaci soud, který řízení zahájil později, se k datu tohoto ukončení řízení stává soudem, který řízení zahájil jako první.
- 39 Jeví se, že se věc v původním řízení vztahuje k takové situaci.
- 40 Návrh na rozluku byl totiž již podán u soudu pro rodinné záležitosti tribunal de grande instance de Nanterre v okamžiku, kdy bylo u soudu ve Spojeném království dne 13. června 2014 zahájeno řízení ve věci rozvodu, což vedlo k situaci překážky litispendence do půlnoci 16. června 2014. Po tomto datu, a sice v 0 hodin dne 17. června, vzhledem k tomu, že řízení u francouzského soudu, který řízení zahájil jako první, bylo ukončeno v důsledku neplatnosti ustanovení usnesení o nedosažení smíru, které tento soud vydal, tedy řízení týkající se sporu, který spadá pod jednu z oblastí uvedených v čl. 19 odst. 1 nařízení č. 2201/2003, probíhalo pouze u soudu Spojeného království, u něhož bylo řízení zahájeno dne 13. června 2014. Zahájení řízení ve věci rozvodu u francouzského soudu dne 17. června 2014 tedy časově následuje po zahájení řízení u tohoto soudu Spojeného království. S ohledem na chronologická pravidla stanovená tímto nařízením je třeba konstatovat, že účinkem tohoto sledu událostí je, že uvedený soud Spojeného království se s výhradou řádnosti zahájení řízení u něj s ohledem na pravidla článku 16 uvedeného nařízení stal soudem, který řízení zahájil jako první.
- 41 Je třeba upřesnit, že okolnost, že k datu 13. června 2014, kdy bylo zahájeno řízení u soudu Spojeného království, existovalo jiné řízení u francouzského soudu, nikterak nebrání tomu, aby u tohoto soudu Spojeného království mohlo být platně zahájeno řízení s ohledem na pravidla článku 16 téhož nařízení.

- 42 V důsledku toho v takové situaci, jako je situace popsaná v bodě 40 tohoto rozsudku, kdy bylo řízení ve věci rozluky u francouzského soudu ukončeno po uplynutí zákonem stanovených lhůt, kritéria pro překážku litispendence od data tohoto ukončení již splněna nejsou, a je tedy třeba mít za to, že příslušnost tohoto soudu určena není.
- 43 Z předcházejícího vyplývá, že chování navrhovatele v prvním řízení, zejména případný nedostatek patřičné péče z jeho strany, není relevantní pro účely stanovení, zda je určena příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.
- 44 Pokud jde o časový posun mezi dotčenými členskými státy, který umožňuje podat žalobu ve Francii před tím, než je možné ji podat ve Spojeném království, a který může znevýhodnit některé navrhovatele, jako je paní A, kromě toho, že se nejeví, že by mohl hrát v neprospěch navrhovatelky v takové věci, jako je věc dotčená v původním řízení, nemůže každopádně představovat překážku pro použití pravidel překážky litispendence uvedených v článku 19 nařízení č. 2201/2003, která jsou ve spojení s pravidly článku 16 tohoto nařízení založena na chronologické přednosti.
- 45 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že je třeba na položené otázky odpovědět tak, že pokud jde o řízení ve věci rozluky a rozvodu zahájená mezi týmiž stranami u soudů dvou členských států, čl. 19 odst. 1 a 3 nařízení č. 2201/2003 musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, kdy bylo řízení u soudu, který řízení zahájil jako první v prvním členském státě, ukončeno poté, co bylo řízení zahájeno u druhého soudu ve druhém členském státě, kritéria pro překážku litispendence již splněna nejsou, a v důsledku toho je třeba mít za to, že příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první, určena není.
- 46 Okolnost, že k uvedenému ukončení došlo velmi krátce před zahájením třetího řízení u soudu v prvním členském státě, relevantní není.
- 47 Relevantní nejsou ani chování navrhovatele v prvním řízení, zejména nedostatek patřičné péče z jeho strany, ani existence časového posunu mezi dotčenými členskými státy, který umožňuje zahájit řízení u soudů prvního členského státu před tím, než je řízení zahájeno u soudů druhého členského státu.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Pokud jde o řízení ve věci rozluky a rozvodu zahájená mezi týmiž stranami u soudů dvou členských států, čl. 19 odst. 1 a 3 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, kdy bylo řízení u soudu, který řízení zahájil jako první v prvním členském státě, ukončeno poté, co bylo řízení zahájeno u druhého soudu ve druhém členském státě, kritéria pro překážku litispendence již splněna nejsou, a v důsledku toho je třeba mít za to, že příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první, určena není.

Podpisy.